

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра філософії та історії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

В. П. Казарін

« 26 » _____ 2021 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

для проведення фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності **034 «Культурологія» (освітня програма «Культурологія»)** на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр»

УХВАЛЕНО:

на засіданні кафедри філософії та історії
Протокол № 6 від «28» січня 2021 р.

Зав. кафедри В. Ж. Попов

Київ – 2021

Програма фахового випробування для вступу на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 034 «Культурологія» (освітня програма «Культурологія») на основі диплому ОКР «молодший спеціаліст», ступеня «молодший бакалавр», ступеня «бакалавр». – К.: ТНУ імені В.І. Вернадського, 2021. – 8 с.

Укладач:

Л.С. Тарасюк – д. філос. н., доцент кафедри філософії та історії
ТНУ імені В.І. Вернадського

Рецензенти:

О.В. Горбань – д. філос. н., проф. кафедри філософії Київського університету
імені Б. Грінченка
І.Г. Кудря – д. філос. н., доцент кафедри філософії та історії ТНУ імені В. І.
Вернадського

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої Ради Таврійського національного
університету імені В. І. Вернадського, протокол № ___ від «__» _____ 2021 р.

ЗМІСТ

I. Загальні положення.....	4
II. Організаційно-методичні рекомендації.....	4
III. Перелік питань з окремих дисциплін та список літератури для підготовки до вступних випробувань	5
IV. Інтернет-ресурси програми з підготовки до вступних випробувань.....	8

I. Загальні положення

«Культурологія», як складова блоку соціо-гуманітарних дисциплін, є обов'язковим предметом, що вивчається в вищих навчальних закладах України.

Предметом «Культурології» як навчальної дисципліни є сутність, людське значення культури, закономірності її існування та розвитку.

«Культурологія» покликана дати культурологічну освіту студентам, *мета* якої

- в підготовці молоді до адекватної особистісної орієнтації в сучасному світі;
- у сприянні загальнокультурної самоідентифікації; усвідомлення свого права на самореалізацію та самовираження в поліфонічному просторі культури;
- у формуванні у студентів – майбутніх фахівців - вмінь орієнтуватися в культурному середовищі сучасного суспільства та використовувати культурологічний підхід до аналізів процесів духовного та соціального життя;
- у розвитку здібностей та стійких орієнтацій на міжкультурне спілкування, діалог з представниками інших культур на основі поваги, взаєморозуміння та духовного взаємозбагачення.

Серед *завдань*, що постають з мети культурологічної освіти і потребують розв'язання, наступні:

- сформувати у студентів усвідомлення пріоритетної ролі культури в суспільному розвитку, значення культурології в системі гуманітарного знання;
- сформувати уявлення студентів про багатоманітність і самоцінність різних культур, характерні риси сучасної світової культури та культурологічний зміст глобальних проблем сучасності;
- розкрити специфіку української культури як складової світового культурного процесу;
- зорієнтувати в осяганні розмаїтої палітри мистецької творчості в контексті культурно-історичних епох;
- сформувати установки на систематичну культурологічну самоосвіту як фактор культурного самовдосконалення;
- розвинути духовно-творчий потенціал студентів, їх здатність до культурно-творчої самореалізації в майбутній професії та суспільстві.

Програмою курсу «Культурологія» передбачено вивчення *основних питань теорії культури – теоретичний блок*: предмет, основні поняття культурології, структура та функції культури, основні школи та концепції культурології; *історичний блок – історія світової та української культури*: розвиток світової культури від давніх цивілізацій до наших днів із висвітленням найвидатніших культурних досягнень; історичний та актуальний зрізи розвитку української культури у її взаємозв'язках зі світовою культурою.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Система оцінювання вступного комплексного екзамену є наступною. Кожний варіант завдання складається з 10 тестів. З усіх представлених відповідей на кожен тест студент має обрати одну, яку він вважає вірною. Правильно обрана відповідь на тестові завдання оцінюється у 20 балів. Неправильна відповідь балів не дає.

Тобто загальна сума усіх відповідей на тестові завдання дає можливість отримати максимум 200 балів.

Тривалість екзамену 2 академічні години. Студенту забороняється користуватися будь-якими носіями інформації.

3. Перелік питань з окремих дисциплін та список літератури для підготовки до вступних випробувань

1. Предмет і об'єкт культурології.
2. Культурологія та інші гуманітарні науки.

3. Історичний розвиток уявлень про культуру.
4. Поняття та сутність культури.
5. Морфологія культури.
6. Міф як культурна форма.
7. Культура і природа.
8. Культура і особистість.
9. Культура і цивілізація.
10. Типологія цивілізацій.
11. Захід і Схід як категорії культурології.
12. Діалог культур.
13. Національна культура.
14. Субкультура; контркультура.
15. Елітарна та масова форми культури.
16. Статика і динаміка культури.
17. Функції культури в суспільстві.
18. Еволюціоністська концепція культури.
19. Культурологічна концепція О. Шпенглера; А. Тойнбі.
20. Психоаналітична концепція: З. Фройд, К. Юнг, Е. Фромм.
21. Соціологічна концепція П. Сорокіна.
22. Символічна школа в культурології.
23. Ігрова теорія культури.
24. Українська культурологічна думка.
25. Культура первісного суспільства.
26. Культура Стародавнього Єгипту.
27. Культура Месопотамії.
28. Своєрідність культурної старовини Індії та Китаю.
29. Характерні риси давньогрецької культури.
30. Художній геній Стародавньої Греції.
31. Самобутність давньоримської культури.
32. Художня культура Стародавнього Риму.
33. Візантія: духовні цінності та мистецтво.
34. Символізм середньовічного мислення та мистецтва.
35. Європейська культура епохи Середньовіччя.
36. Християнство як духовний стрижень європейської культури.
37. Художня культура європейського Середньовіччя.
38. Періодизація розвитку української культури: характеристика періодів.
39. Культура та дохристиянські вірування давніх слов'ян.
40. Культура Київської Русі.
41. Культура епохи Відродження.
42. Культура Північного Відродження та протестантська Реформація.
43. Ренесанс в українській культурі.
44. Барокова культура Європи.
45. Культура козацької держави.
46. Козацька художня творчість.
47. Мистецтво українського бароко: музика, театр вертепу, література, живопис.
48. Києво-Могилянська академія як осередок культури.
49. Домінанти культури європейського Просвітництва.
50. Сутність класицизму та особливості його прояву в різних видах мистецтва.
51. Стиль рококо в західноєвропейському та українському мистецтві.
52. Мистецтво українського класицизму. Українська паркова культура.
53. Світоглядні засади та головні напрями розвитку європейської культури XIX ст.
54. Сутність романтизму. Романтизм і національні культури.

55. Європейська музична культура XIX ст.
56. Українська суспільна думка; розвиток науки і філософії в XIX ст.
57. Сутність теоретичної програми реалізму та її практичне втілення в європейському мистецтві.
58. Реалізм в українському мистецтві XIX ст.
59. Культура XIX – поч. XX ст. криза традиційних цінностей і пошуки нових форм відбиття дійсності.
60. Українська культура на зламі XIX – XX ст. Значення української культури зламу століть.
61. Криза культури XX ст. та шляхи її подолання.
62. Модернізм: культурний феномен XX ст.
63. Імпресіонізм в європейському мистецтві. Постімпресіонізм.
64. Витоки українського національного театру. Театр корифеїв.
65. Авангардизм у мистецтві та його еволюція.
66. Сюрреалізм у культурі XX ст.
67. Абстракціонізм як філософське осмислення авангарду.
68. Естетичні принципи поп-арту.
69. Український авангард.
70. Українське культурне відродження 20 - 30-х років: наука, освіта, література.
71. Культура України у другій половині XX ст.
72. Культура постмодернізму.
73. Мета і завдання психоделічного мистецтва.
74. Кіно у художній культурі XX ст. Українське кіно.
75. Наука й освіта в Україні в XX ст.
76. Українська народна культура та її світове значення.
77. Сучасна соціокультурна ситуація в Україні.
78. Культура України в умовах зростання національно-культурної ідентичності.
79. Єдність та взаємозалежність світової та національної культур.
80. Культура в інформаційному суспільстві.
81. Актуальні проблеми сучасної культури.
82. Культура та глобальні проблеми сучасності.
83. Культура і особистість в сучасному світі.

Список літератури для підготовки до вступних випробувань.

1. Абрамович С.Д., Чікарькова М.Д. Світова та українська культура. Навчальний посібник / С.Д. Абрамович, М.Д. Чікарькова. – Львів: Світ, 2004 – 344 с.
2. Абрамович С.Д. Культурологія: Навчальний посібник / С.Д. Абрамович. – К.: Кондор, 2005. – 352 с.
3. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія світової культури XX століття: Навч. посібник / В.В. Багацький, Л.І. Кормич. – К.: Кондор, 2004. – 304 с.
4. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация. Философия, наука, религия / Г.М. Бонгард-Левин. – М., 1980.
5. Библер В. Культура. Диалог культур / В. Библер // Вопросы философии. – 1989. – № 6.
6. Бицилли П.М. Место Ренессанса в истории культуры / П.М. Бицилли. – М., 1996.
7. Бокань В. Культурологія. Навчальний посібник / В. Бокань – К.: МАУП, 2003.
8. Буддизм: история и культура. – М., 1989.
9. Вебер М. Протестантская этика и дух капитализма / М. Вебер. Избр. произв. – М., 1990.
10. Виткалов В.Г., Митровка М.М. Українська культура: Навчально-методичний посібник / В.Г. Виткалов, М.М. Митровка – Рівне: Волинські обереги, 2001. – 168 с.
11. Взаимодействие культур Востока и Запада / Отв.ред. Е.Челышев. – М., 1987.
12. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посіб. / Наук. ред. В.М.Шейко. – К.: Кондор, 2004. – 763 с.

13. Гнедич П.П. История искусств. Живопись. Скульптура. Архитектура / П.П. Гнедич – М.; Изд. «Эксмо», 2004. – 848 с.
14. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. – К., 2000.
15. Грищенко В. Людина і культура.: Навч. посіб / В. Грищенко. – К.: Либідь, 2000.
16. Грищенко Т.Б., Кондратюк А.Ю., Мельничук Т.Ф. Відродження: Навчальний посібник / Т. Б. Грищенко, А.Ю. Кондратюк, Т.Ф. Мельничук. Відродження – К.: НАУ, 2006 – 125 с.
17. Давня історія України. У 3-х т. Толочко П.П. / гол. ред./ – К.: Інститут археології НАН України, 2000. – 695 с.
18. Дюбі Жорж. Доба соборів. Мистецтво та суспільство 980-1420 років / Ж. Дюбі. – К.: «Юніверс», 2003. – 320 с.
19. История мировой культуры: Культурология. Учебное пособие / Под ред. Р.С. Кнабе и др. – М.: Академия, 2003. – 605 с.
20. Історія світової культури. Культурні регіони. Навчальний посібник / Керівник авторського колективу Л.Т. Левчук. – К.: Либідь, 2000. – 520 с.
21. Історія української архітектури / Ред. В.І. Тимофієнко. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
22. Історія української літератури ХХ ст. У 2-х кн. Кн.1. Перша пол. ХХ ст.: Підр. для студ. гуманітарних спец. вищ. закл. освіти / За ред. В.Г. Дончика. – К.: Либідь, 1998.- 464 с.; Кн. 2. Друга половина ХХ ст. – К.: Либідь, 1998. – 456 с.
23. Історія української та зарубіжної культури: Навчальний посібник / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Знання, 2002. – 356 с.
24. Історія української архітектури / Під ред. Ю.С. Асеева та ін. – К.: «Техніка», 2003. – 472 с.
25. Історія української культури: У 5-ти т. – Історія культури давнього населення України. – Т.1. – НАН України. Б.Є. Патон / гол. ред./ – К.: Наук. думка, 2001. – 1134 с.
26. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посіб. / Керівник авт. кол. Л.Т. Левчук. – К.: Либідь, 2000.
27. Ионин Л.Т. Социология культуры / Л.Т. Ионин. – М., 1996.
28. Караськова О.В. Средние века / О.В. Караськова. – К.: Корона принт, 2003. – 414 с.
30. Карсавин Л.П. Культура средних веков / Л.П. Карсавин. – М.: Книжная находка. 2003. – 222 с.
31. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Курс лекцій / М.В. Кордон. – К.: ЦУЛ, 2003. – 501;
32. Кормич Л.І, Багацький В.В. Культурологія.: Навч. пос. / Л.І. Кормич, В.В. Багацький. – Х.: Одіссей, 2002 р.
33. Комплексне дослідження духовної культури слов'ян / Під ред. Русанівського В.М. та ін., – К.: 2004. – 168 с.
33. Кравченко А.И. Культурология: Уч. пособие / А.И. Кравченко. – М., 2000
34. Кулаковский Ю.А. История Византии. В 3-х томах / Ю.А. Кулаковский. – М.: Алетея., Т.1, 2003. – 493 с., Т.2, 2003. – 394 с., Т.3, 2004. – 350 с.
35. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. пос. / За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула. – Київ : Центр. навч. літератури. – 2004 р.
36. Культурологія: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.М. Семашко та ін. – К., 2007.
37. Культурологія: История мировой культуры: Учебник / Под ред. Вознесенской Н.О. – М.: ЮНИТИ: Единство, 2003. – 759 с.
38. Культурологія: Посібник / Під ред. О.Г. Песидко та ін. – Луганськ.: РВВЛАВС, 2004. – 118 с.
39. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посібник / За ред. проф. М.М. Заковича – К.: Знання. 2004. – 567 с.
40. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посібник / За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула – К.: Центр навч. літератури, 2004. – 368 с.
41. Лисичкина О.Б. Мировая художественная культура: Возрождение. Учеб. пособие для старших классов средней школы / О.Б. Лисичкина. – Часть II. – Кн. 2. – СПб.: Спец Лит, 2000. – 304 с.

42. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII століття / В.А. Овсійчук. – Мистецтво, 1985. – 186 с.
43. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія. Навчальний посібник / Є.А. Подольська, В.Д. Лихвар, К.А. Іванова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 288 с.
44. Подоляк Н.Г. Історія середніх віків / Н.Г. Подоляк. – К.: Генеза, 2004. – 287 с.
45. Миропольська Н.Є. Художня культура світу Н.Є. Миропольська. – К., 2001.
46. Погорілий О.І. Культурологія / О.І. Погорілий. – К., 2005 р.
47. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури / В.С. Полікарпов. – Х., 2006.
48. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К.: Арттек, 1998. – 728 с.
49. Українська та зарубіжна культура. Навчальний посібник / За ред. М.М. Заковича та ін. – К.: Знання, 2000. – 622 с.
50. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навч. посіб / Я.Я. Чорненький. – К.: Центр навч. літер., 2004.
51. Шевнюк О.Л. Українська та зарубіжна культура. Навч. посіб / О.Л. Шевнюк. – К., 2002.
52. Шейко В.Л., Гаврюченко О.А., Кравченко О.В. Історія художньої культури : Західна Європа XVII і XVIII ст.: Підручник / В.Л. Шейко В.Л., Гаврюченко О.А., Кравченко О.В. – Х., 2001.

IV. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ПРОГРАМИ З ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

- <http://www.countries.ru/library.htm>
- http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/INDEX_CULTUR.php
- <http://lib.ru/CULTURE/>
- <http://krotov.info/>
- <http://www.kulturologia.ru/>
- <http://www.philosophy.ru/edu/ref/enc/>
- <http://www.anthropology.ru>
- <http://deja-vu4.narod.ru/library.html>
- <http://psylib.org.ua/books/index.htm>